

VII/51-0

DĄBROWA BISKUPIA

Gmina

Wykaz

Osób poległych – pomordowanych,
których miejsca pochowania nie można ustalić

L.p.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Data śmierci	Uwagi
1.	Lewandowski Wojciech	1920	09.1939	ur. w m. Pauliny gm. Dobrcz; zamordowany przez Selbstschutz w Dąbrowie Biskupiej podczas powrotu z ucieczki. (Lit. Wł. Jastrzębski – „Terror i zbrodnia” str. 104)
2.	Orzechowski Franciszek	11.10.1871	jesień 1939	zamieszkały we wsi Wonorze; zamordowany na polu przez Selbstschutz. Zwłoki zakopano na miejscu egzekucji (Literatura: – Rejestr miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939 -1945 - Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich, Warszawa 1981 r. (str. 136)
3.	Siwicki (Iwicki) Franciszek		11.1939	wójt Chróstowa – rozstrzelany w lesie przy drodze prowadzącej do wsi Kościelna. Morderstwa dokonał miejscowy Selbstschutz. Zwłoki zakopano na miejscu egzekucji, a po kilku dniach zwłoki wywieziono. (Literatura: – Rejestr miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939 -1945 - Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich, Warszawa 1981 r. (str. 45)
4.	Zachwieja Jan	1877	11.09.1939	rolnik z Balczewa rozstrzelany przez żołnierzy Wehrmachtu w Balczewie i zakopany na miejscu rozstrzelania. Po 3 tygodniach rodziny pochowały zwłoki na cmentarzu w Parchaniu. (Literatura: – Szymon Datner- „55 dni Wehrmachtu w Polsce” str. 345 i 346; – Rejestr miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939 -1945 - Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich, Warszawa 1981 r. (str. 12)
5.	Zachwieja Marian	1908	11.09.1939	rolnik z Balczewa; rozstrzelany przez żołnierzy Wehrmachtu w Balczewie i zakopany na miejscu rozstrzelania. Po 3 tygodniach rodziny pochowały zwłoki na cmentarzu w Parchaniu. (Literatura: – Szymon Datner- „55 dni Wehrmachtu w Polsce” str. 345 i 346; – Rejestr miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939 -1945 - Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich, Warszawa 1981 r. (str. 12)

W okresie od lata 1941 do jesieni 1943 przebywało w Radojewicach, w zorganizowanym przez Niemców obozie około 200 kobiet i mężczyzn pochodzenia żydowskiego z okolic Pabianic i Rądziewowa.

Umieszczono ich w domu i budynkach inwentarskich po wysiedlonym Polaku Franciszku Piotrowiak.

Żydzi zatrudniani byli przy robotach melioracyjnych na trasie Bachorce – Gopło, Jesienią 1943 r. wywiezieni zostali z Radojewic prawdopodobnie w Lasy Gniewkowskie.

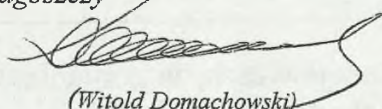
Mogiła zamordowanych Żydówek znajduje się prawdopodobnie na cmentarzu katolickim w Górze gm. Mogilno.

Literatura

- Z badań nad eksterminacją Żydów na Pomorzu i Kujawach - Woj. Komitet Obywatelski Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa i K. P. T. K. w Bydgoszczy 1983 r. (str. 52),
- Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce - Rada Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa „Obozy hitlerowskie na ziemiach polskich - 1939-1945” - Informator encyklopedyczny; Państwowe Wydawnictwo Naukowe; Warszawa 1979 r. (str. 419)

Sporządził

Członek Prezydium Wojewódzkiego Komitetu
Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
w Bydgoszczy

(Witold Domachowski)